

Kooi, cirkel of klepel: that's the question

Deskundigenpanel over de ultieme manier om sportveld te maaien

Zet drie of meer sportveldbeheerders bij elkaar en geheid dat ze gaan praten over de wijze waarop ze hun sportvelden maaien en wat dat kost. Voor vakblad Fieldmanager vormde dit en het aanstaande maaiseizoen een reden om de voor- en nadelen van de verschillende systemen eens goed met elkaar door te spreken.

Auteur: Hein van Iersel

Het deskundigenpanel werd bijgewoond door de volgende personen:

- Cees Kortekaas, Fieldmanager gemeente Den Haag
- Frithjof Rot, Fieldmanager gemeente Utrecht
- Johannes Ballast, verkoopleider Major
- Jan Plooi, productmanager Jean Heybroek bv
- Bart van Wijlen, directeur aannemingsbedrijf Van Wijlen

Jan Plooi, productmanager bij Toro-importeur Jean Heybroek, heeft zich duidelijk goed voorbereid en hij begint de discussie met het tonen van een rapport uit 1981. Dit rapport, gemaakt door Grontmij en Jean Heybroek, zou toen al concluderen dat er eigenlijk weinig verschil is in maaiqualiteit tussen de kooi- en cirkelmaaier. Plooi: "Natuurlijk knipt een kooimaaier en slaat een cirkelmaaier het gras eraf. Maar in de alledaagse praktijk van een sportveld valt dat in het niet tegen de hogere onderhoudskosten, het complexere gebruik en het snel bot worden van

de maaikooi."

Dat laatste is volgens Plooi sterk afhankelijk van de manier waarop met de maaier wordt omgesprongen. "Eén keer door een molshoop rijden is bij wijze van spreken funest en resulteert in botte messen."

Jan Plooi: "Wat ik zie, is dat de cirkelmaaier steeds vaker gebruikt wordt. Een aantal jaren geleden werd de cirkelmaaier een paar keer ingezet om sprietten af te maaien. Die periode wordt steeds langer."

Cees Kortekaas van de gemeente Den Haag: "Wij maaien alleen met kooimaaiers en hebben een cirkelmaaier om in de zomer de sprietten af te maaien. Probleem met kooimaaiers is inderdaad dat het bijna onmogelijk is om die snijcilinders van de machines scherp te houden." Over de ondermessen is Kortekaas minder pessimistisch. Het zou mogelijk moeten zijn om twee seizoenen met een set ondermessen toe te kunnen.

Johannes Ballast: "We kennen allemaal het verhaal van de ouderwetse vakman op zo'n kooimaaier. Zo iemand is de hele dag aan het stellen en het afstellen. Maar is die vakman inmiddels niet uitgestorven?

Tien uur

Een bekend nadeel van de kooimaaier is dat hij slecht 'in het nat' maait. Daarmee is de machine meteen weinig populair bij aannemers die graag 's ochtends vroeg meteen aan de slag gaan. Bart van Wijlen, de enige aannemer in ons gezelschap, geeft aan dat hij mede daarom geen kooimaaiers in de schuur heeft staan, maar wel een aantal velden in onderaanneming maait met een kooimaaier. De betrokken opdrachtgever heeft dan als eis gesteld dat met een kooimaaier gemaaid wordt. Voor de aanwezige gemeentes is dit probleem minder urgent. Cees Kortekaas kan het binnen de gemeente zo organiseren dat mensen iets later beginnen en wat langer doorwerken. Op die manier voorkom je voor 80 procent dat je nat gras maait.

We proberen gezamenlijk te schatten wat precies het marktaandeel van kooi- en cirkelmaaiers bij gemeentes en aannemers is. Geschat wordt dat toch minimaal 80 procent van de gemeentes met kooimaaiers werkt en dat dit bij aannemers aanmerkelijk minder is. Hoogstens fifty-fifty.

Frithjof Rot

Bart van Wijlen

Jan Plooi

Te duur

In een gesprekssamenstelling waar aannemers en sportveldbeheerders bij elkaar zijn, moet het ook altijd even gaan over wie het werk het best kan verzorgen en wat de goedkoopste manier is. Dat gebeurt ook hier. Kortekaas van de gemeente Den Haag is duidelijk. Zijn gemeente doet alles zelf. Hij heeft daarvoor de mensen en het budget. Van aannemers heeft hij daarbij geen hoge pet op. "Te duur en slechte kwaliteit, een paar uitzonderingen daargelaten", is kort door de bocht zijn mening. Van Wijlen, een Brabantse en voornamelijk regionaal opererende aannemer, is het daar natuurlijk niet mee eens. Waar Kortekaas vertelt dat aannemers in zijn gemeente grotendeels zijn vertrokken door matige prestaties, kan Van Wijlen ook het tegenovergestelde verhaal vertellen. Zijn bedrijf groeit nog steeds.

Personeel

Volgens Plooi gaan er inderdaad zaken fout en vooral door te lage prijzen: "Aannemers moeten zo scherp inschrijven, dat zij straks geen geld meer overhouden voor goed personeel. De salarissen in de groensector zijn veel lager dan in andere sectoren."

Plooi vergelijkt het met zijn eigen sector: "Een monteur die sleutelt aan een Caterpillar-shovel kan 85 euro per uur rekenen. Werkt diezelfde monteur aan een Toro kost ie nog maar 50 euro. Hetzelfde beeld zie je bij aannemers in het groen. Op termijn wordt dat een probleem en zijn er geen jonge gemotiveerde mensen meer te vinden om het werk te doen."

Afknijpen

Voor Kortekaas lijkt deze oproep van Plooi weinig verschil te maken. "Ik knijp ze gewoon af." Kortekaas geeft een voorbeeld voor de inkoop van sprinkler-heads waarvoor hij langs de importeur en de dealers is gegaan vanwege, in zijn

ogen, te hoge prijzen. Plooi is duidelijk *not amused*: "Ik zou hier keihard voor gaan staan. Het is belangrijk dat we met zijn allen wat kunnen verdienen en op die manier de markt overeind houden. Je kunt wel altijd voor de laagste prijs gaan, maar uiteindelijk wil je dat er een monteur komt als je met stukken zit."

Klepelmaaiers

Terug naar het gespreksonderwerp: kooi-, klepel-, of cirkelmaaier. Gezamenlijk concluderen wij dat de klepelmaaier een aantal jaren fors in de belangstelling heeft gestaan, maar dat de belangstelling nu inmiddels over is. Er is geen sterke partij die aandacht afdwingt voor deze op zich interessante manier van maaien. Plooi concludeert dat het klaarblijkelijk een hype is geweest. De Major maaiers van Ballast worden net als bij een klepelmaaier in de driepuntshet van een tractor gehangen. Dat heeft een aantal voor- en nadelen. Grote voordeel is de snelheid van werken en de hoge transportsnelheid. Nadeel is het feit dat je met een zeer zware tractor het sportveld op moet. Voor zowel Kortekaas als Rot van de gemeente Utrecht is dat onacceptabel, vanwege de schade aan het veld. Volgens Ballast is dat een fabeltje. Met de juiste banden en een goed management van de bandenspanning zou de insparing minimaal zijn.

Voor grootstedelijke gebieden als Den Haag of Utrecht is het voordeel daarnaast minimaal. Kortekaas, maar ook Frithjof Rot hebben al hun velden liggen in een cirkel van maximaal tien kilometer en daarom minimale aanrijdtijden. Over die afstand is een zelfrijder even snel. Ballast pleit duidelijk voor eigen parochie en geeft aan dat er ook andere gemeentes zijn waar de hoge transportsnelheden een uiterst belangrijk argument zijn. Een oplossing is natuurlijk om een zelfrijder op een aanhanger te rijden, maar dat werkt fors kostenverhogend, omdat dit tijd kost en extra

investeringen in materieel. Van Wijlen werkt niet met een Major-maaier, maar met een op het punt van transportsnelheid vergelijkbare Greendclipper. Hijzelf offreert een prijsverschil van ongeveer 30 procent tussen een greendclipper en een zelfrijdende cirkelmaaier. Plooi denkt dat dit overdreven. Volgens hem kan dit verschil maximaal 10 tot 15 procent zijn. De discussie verlegt zich naar het feit dat een grote tractor/ maaier-combinatie weliswaar een grote capaciteit heeft, maar ook niet alles kan afmaaien. Eigenlijk moet je dus een tweede maaier hebben om de hoekjes die over zijn te doen. En ook dat kost tijd en dus geld.

Gewoonte

Het toeval wil dat beide gemeentelijke fieldmanagers Frithjof Rot en Cees Kortekaas verklaarde voorstanders zijn van maaien met een kooimaai-er. Hoewel beiden een opvallend genuanceerde mening hebben over hun keuze. Frithjof Rot maait met zelfrijders met grote jumbo-kooien. Deze kooien 'lossen' beter, waardoor er vroeger gemaaid kan worden. Rot bestrijdt dat zijn keuze gebaseerd is op gewoonte, maar geeft wel aan at het lastig is over te stappen van de ene manier van maaien naar een andere wijze. Ook Kortekaas neigt impliciet naar het gebruik van cirkeldecks en zegt tegen aanwezige machinemensen: "Ik wil best een proef doen met cirkelmaaier. Geef mij een kostprijs van een cirkelmaaier en jullie zijn *in business*."

Kooimaai-er

Jan Plooi gooit wat olie op het vuur: "Allemaal leuk wat wij hier in Nederland doen met onze voorkeur voor vijfdelige kooimaaiers, maar internationaal gezien is dat een te verwaarlozen markt. Alleen in Engeland, Nederland en een beetje in Scandinavië wordt zo gemaaid. Veel fabrikanten laten daarom dit type sportvelden-maaier vallen of investeren in ieder geval niet

Johannes Ballast

Cees Kortekaas

meer in nieuwe ontwikkelingen." Toro, het merk dat Plooij vertegenwoordigt, heeft zelfs een aantal jaren een dergelijke maaier niet in het assortiment gehad. En dat zeer tegen de zin van de Nederlandse dealers in. Plooij: "Inmiddels hebben we die maaiers weer in het assortiment, maar de trend is duidelijk. Dit soort machines zal een keer gaan verdwijnen." Voor stadionvelden zou dit volgens Plooij geen probleem hoeven te zijn. Die kunnen voldoende putten uit het ruime assortiment lichtgewicht fairway- en teemaaiers.

Personeel

Iedereen is het over eens: de kwaliteit van het maaierwerk wordt niet primair bepaald door de maaier, maar door de man of vrouw op de machine. En met de kwaliteit van die man of vrouw zou het slecht gesteld zijn. Kortekaas is het hier duidelijk niet mee eens. Zijn gemeente investeert stevig in opleidingen en kan daardoor kwaliteit van het maaierwerk op peil houden. Volgens Plooij is dat mooi, maar begint het pro-

bleem al op de scholen. Het groene vak is niet populair meer. Rot en Kortekaas willen ook over opleidingen nog wel het nodige kwijt en geven beiden aan dat zij een groot deel van de opleidingen zelf verzorgen. Rot: "Ik zoek daarom geen zwaar geschoolde HBO-ers, maar praktijkmensen. Bij voorkeur de ruwe diamantjes, die wij zelf intern opleiden." Kortekaas gooit maar wat extra kolen op het vuur: "Scholen schieten veel te veel door. Wij zijn op zoek naar gewone mensen, die gewoon met de handen willen werken."

Samenvatting en conclusie

De cirkelmaaier en in mindere mate zijn al vele tientallen jaren bezig met een inhaalslag ten opzichte van de kooimaaier. Met name voor de grotere gemeentes die hun maaierwerk met eigen medewerkers doen is de kooimaaier nog torenhoog favoriet. Hier is wel een kentering waar te nemen, die in de toekomst zeker door zal zetten. Ook de grotere gemeentes lijken open te staan voor de voordelen van cirkelmaaiers.

Internationaal gezien is er voor de vijfdelige kooimaaier een te verwaarlozen markt

Bezuinigingen en verschraving van het aanbod kooimaaiers kunnen deze ontwikkelingen wellicht versterken. Voor klepelmaaiers en getrokken maaiers geldt het bovenstaande in mindere mate. Ons deskundigenpanel lijkt er – niet helemaal objectief van overtuigd dat de klepelmaaier weliswaar een interessant alternatief is, maar dat hier weinig ontwikkelingen zijn waar te nemen. Voor getrokken maaiers, zoals de Major van panellid Ballast en de Greendripper van Van Wijlen ligt dat wellicht anders. Alleen al uit het oogpunt van kosten is dit een interessante optie.

WERNINK

Vierkant vertrouwen.

Wernink produceert en levert betonplaten, de perfecte verharding rondom ieder sportveld. Een strakke en stabiele omlijsting is het resultaat. De platen zijn licht geruwd, dit zorgt voor een veilige omgeving voor spelers en supporters.

Onze platen zijn rond alle soorten sportvelden toepasbaar, zoals voor voetbal, korfbal, honkbal en hockey. Ze vormen een zeer goede opsluiting van zowel natuur- als kunstgrasvelden.

De voordelen:

- Snel gelegd
- Stabiele ondergrond voor montage van hekwerken
- Anti-slip structuur
- Zeer onderhoudsvriendelijk
- Ook verkrijgbaar met geïntegreerd schoonlooprooster
- Ongevoelig voor zetting in de ondergrond
- Geen onkruidgroei
- Geen losliggende kleine elementen

Wij zijn u graag van dienst met aanvullende informatie en advies.

Wernink

Heliniumweg 20
3133 AX Vlaardingen
Tel. 010-4608160
Fax. 010-4608161
verkoop@wernink.nl
www.wernink.nl